

Paștele. Încondeiatul ouălor: Obicei specific maghiar la Dumbrăvița

Denes Ildikó

Perioada Paștelui umple de lumină sufletele credincioșilor din localitatea Dumbrăvița din județul Timiș, unde comunitatea maghiarilor își desfășoară o viață culturală activă, cu evenimente care păstrează identitatea culturală locală iar multiculturalitatea specifică zonei Banatului își continuă tradiția.

Sunt învățătoare la Școala cu cls. I-VIII Dumbrăvița, secția maghiară. Am învățat sa încondeiez ouă acum 16 ani, într-o vacanță de Paști petrecută la sora bunicii mele din Lunca de Sus, jud. Harghita. Cu două săptămâni înainte de sărbători femeile se adunau să încondeieze ouăle. Am fost și eu curioasă să ajut în de-ale încondeerii, dar la început mi s-a dat voie doar să ornez cu punctulețe spațiile delimitate de liniile trasate de femei (fiind fată de la oraș). Apoi pe un ou am încercat să împart spațiul în patru și mi-am desenat un motiv, propriu, dar de care erau încântate “profesionistele”. Apoi am avut voie să încerc și motivele specifice, pentru că trăgeam linii drepte și parcă- parcă devenisem pricepută.

Așa a început povestea. Ajunsă acasă am realizat de Paști, pentru stropitorii din Dumbrăvița, ouă încondeiate care au răsplătit din plin osteneala acestora de a spune o poezie specifică și de a mă stropi pentru a fi frumoasă și sănătoasă tot anul. Cei mai fericiți erau elevii mei, care alegeau din diferitele motive încondeiate și se mândreau că erau făcute de învățătoarea lor (le și păstrau de pe un an pe altul). Câțiva ani la rând am încondeiat chiar 50-60 de ouă. Am participat și la Clubul Pensionarilor din Timișoara unde făceam demonstrații la tehnica cu ceară, alte două doamne la tehnica pictării pe ou și tehnica.....savmaratas. Chiar s-a realizat și o emisiune la TVR Timișoara pe această temă. Am participat în tabere de dansuri populare maghiare, unde învățam copii să încondeieze ouă, iar la Căminul Cultural din Dumbrăvița de vreo trei ori s-a organizat șezătoarea încondeerii ouălor cu diferite tehnici.. Am participat la un concurs inițiat de TVR Timișoara, la care am câștigat locul III, din peste 100 de ouă ornate în diferite stiluri și materiale deosebite, oul meu roșu încondeiat cu ceară a avut success.

În 2002 am participat la Răscruți, lângă Cluj la un curs de inițiere în meșteșuguri populare maghiare, organizat de Fundația Kallos în colaborare cu Ministerul Culturii din Ungaria iar lucrarea de diplomă mi-am scris-o din Încondeierea ouălor în Banat. Am participat la o expoziție de Paști la Szeged, Szentes (oraș înfrățit cu Dumbrăvița) și la expoziții cu ocazia Zilelor Dumbrăviței.

Păstrez motivele populare specifice din Ghimeș dar încondeiez și după cum îmi dictează pe moment creativitatea. În ultimii ani, din lipsă de timp, am încondeiat doar demonstrativ. Încondeierea ouălor însoțită muzica populară maghiară mă destinde și mă liniștește.

